

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Ugryzienie kleszcza może okazać się „antymięsną szczepionką”

Niektóre składniki śliny kleszcza sprawiają, że możemy stać się wrażliwi m.in. na wołowinę, wieprzowinę, baraninę czy dziczyznę - powiedział PAP prof. Stanisław Ignatowicz,

entomolog z SGGW. Dobra wiadomość jest taka, że nie na każdego ta „antymięsna odkleszczowa szczepionka” działa tak samo - dodał.

PAP: Mamy w tym roku wyjątkowy wysyp kleszczy. Zgodzi się pan z takim twierdzeniem?

Prof. Stanisław Ignatowicz: Nie do końca, bo są rejony, gdzie istotnie tych kleszczy wysypało, ale są też takie, gdzie trudno je znaleźć. I jeśli np. w ub. roku w okolicy Konstancina k. Warszawy było ich bardzo dużo, to w tym roku wszyscy zgodnie stwierdzają, że niemal zniknęły.

Kleszcze nie występują równomiernie w naszym kraju, wszystko zależy od pogody, ale nie tylko od niej.

PAP: Wejdę panu w słowo, z danych epidemiologicznych wynika, że jeśli w zeszłym roku mieliśmy 29 300 przypadków boreliozy, to w I półroczu tego roku odnotowano 11 719 przypadków w porównaniu do 9 134 rok wcześniej.

S.I.: To rekord może być pobity. Niemniej powtórzę, że kleszcze nie występują równomiernie w naszym kraju. Są miejsca, gdzie jest ich mniej niż w poprzednich latach, i są miejsca, gdzie jest ich znacznie więcej. Np. obecnie mnóstwo tych pajęczaków obserwuje się na terenach z uprawami łąkowymi, które są tu i ówdzie zakrzaczone - z doniesień wynika, że sieją popłoch na Mazurach, na Mazowszu i w Wielkopolsce. Mniej jest ich w regionach przymorskich i przygórskich.

PAP: Znów sięgnę do danych epidemiologicznych: najwięcej przypadków odkleszczowego zapalenia mózgu występuje w rejonie północno-wschodniej Polski - woj. podlaskie, warmińsko-mazurskie - one dają 80 proc. przypadków. Co sprawia, że kleszczy w danym sezonie jest gdzieś mniej albo więcej?

S.I.: Wpływ na to mają swoiste warunki danego miejsca. Dlatego nie w każdym miejscu Polski północno-wschodniej są kleszcze. Muszą być jeszcze spełnione warunki siedliskowe, a mianowicie wysokie trawy, łąki przed skoszeniem porośnięte tu i ówdzie krzewami. To jest dla nich idealne miejsce. Równie dobrym miejscem są lasy i ścieżki, po których chodzą dzikie zwierzęta - łatwo je rozpoznać po ilości śladów od kopyt przemieszczających się nimi saren czy jeleni.

PAP: Ale też obserwuje się więcej kleszczy i więcej chorób odkleszczowych w miastach. Czy to dlatego, że dzika zwierzyna przenosi się w nasze siedliska?

S.I.: To także na to wpływa, ale tych czynników jest więcej. Np. jeszcze niedawno nasze ogródki przydomowe były niemal sterylne: równo, tuż przy ziemi przycięta trawka, jak kwiatki, to głównie w donicach. A teraz my mamy nasadzenie krzewiaste, zostaliśmy przekonani przez ekologów do tego, żeby nie kosić traw, tylko zakładać kwieciste łąki. I super, pięknie to wygląda, pszczoły się cieszą, ale wraz z nimi szaleją ze szczęścia kleszcze, którym urządzamy fantastyczne miejsce do bytowania.

Poza tym, nasze zwierzęta domowe - a mam tutaj na myśli koty - korzystają coraz częściej z wolności. Spędzają całą noc w okolicy, a z rana przychodzą do domu i dzielą się z nami nie tylko swoją zdobyczą w postaci myszek i ptaszków, ale także kleszczami.

PAP: A co z dzikami, które coraz częściej odwiedzają ludzkie osiedla?

S.I.: Np. na warszawskim Ursynowie dzicze watahy towarzyszące ludziom, którzy nad ranem wychodzą do pracy, to standard. Tak samo jest w Gdyni, Krynicy Morskiej czy w Piaskach na Mierzei Wiślanej.

Te zwierzęta też się przyczyniają do tego, że mamy w okolicy kleszcze, bo jest taka zasada, że jak

kleszcz się opije krwią, to odpada i zasiedla najbliższe otoczenie - np. nasz ogród czy pobliski skwerek.

PAP: Spotkałam się w mediach z przerażającymi doniesieniami, niczym z horroru, że w Krakowie, tuż przy jednej z piaskownic na osiedlu przy ul. Sołtysowskiej, odkryto kłębowisko kleszczy, o czym pisał portal hellozdrowie.pl. Czy to możliwe?

S.I.: Wolałbym to zweryfikować, ale to jest możliwe. W Lotto też można wygrać szóstkę. Jednak, niestety, ocieplenie bardzo kleszczom sprzyja. Mroźne zimy z długotrwałymi temperaturami -15, -20 st. C przyczyniały się do znacznej redukcji populacji kleszczy, nawet o 90 proc. Teraz mamy zimy łagodne, więc zamiast 10 proc. populacji tych pajęczaków, przeżywa ją 90 proc. Poza tym ocieplający się klimat sprzyja zmianie gatunkowej. Jeśli do niedawna dominował u nas kleszcz pastwiskowy (*Ixodes ricinus*), to teraz wypycha go kleszcz łąkowy (*Dermacentor reticulatus*), który z każdym rokiem staje się liczniejszy. Na szczęście dla nas, ludzi, on preferuje zwierzęta - dzikie i domowe, ale z braku laku, bez większego obrzydzenia także z nas krew wypije.

PAP: Czy prawdą jest, że najbardziej intensywne działania kleszczy to wczesna wiosna i jesień?

S.I.: Tak, po zimowym letargu, gdy nastaną cieplejsze dni, kleszcze wychodzą ze swoich kryjówek i są bardzo głodne, potrzebują jak najszybciej krwistego posiłku, wspinają się więc na wyższą roślinność i czekają na swoich gospodarzy.

W rozwoju kleszczy mamy trzy stadia nimfalne: malutka nimfa (protonimfa) preferuje myszy i inne drobne ssaki. Później mamy nimfę stadium drugiego zwaną deutonimfą - ta wyszukuje króliki, koty, tej wielkości obiekty. I mamy nimfę trzeciego stadium (tritonimfę), ta wyszukuje jeszcze większe zwierzęta i my możemy się także na jej apetyt załapać. Potem mamy do czynienia z osobnikami dorosłymi: samcem i samicą. Samica wciąż jest głodna, samiec mało pije, wręcz symbolicznie.

PAP: Jeszcze raz, poproszę: samica dużo pije, a samiec nie?

S.I.: Oczywiście, zdjęcia, które są rozpowszechnione w internecie, przedstawiające grube, szare kulki, obrazują samice opite krwią, bo z tej krwi będą produkować tysiące drobnutkich jajeczek, z których wylęgną się ich bardzo głodne dzieci.

PAP: To, co najbardziej mnie ciekawi, to nowy gatunek kleszczy, który może spowodować, że człowiek stanie się wegetarianinem. Mowa o *Amblyomma americanum*. Może on wywołać nietypową alergię na czerwone mięso, zwaną zespołem alfa-gal (AGS), choć z doniesień naukowych wynika, że także występujący w Polsce kleszcz pastwiskowy (*Ixodes ricinus*), zwany kleszczem pospolitym, też ma podobno zdolność do transmisji AGS.

S.I.: Ja też jestem pod wrażeniem tych odkryć. Ale sednem całej sprawy jest to, że kiedy kleszcz wbija się w nasze ciało, to wpuszcza nam swoją ślinę. Ona ma takie właściwości, że znieczula, nie czujemy bólu ukłucia, może swobodnie więc pobierać krew. Ta krew nie krzepnie, bo w ślinie są czynniki temu zapobiegające.

Jednak mało tego, okazało się, że ślina jest bardzo skomplikowaną mieszaniną najróżniejszych, bardzo aktywnych związków, na niektóre z nich człowiek reaguje w sposób uczuleniowy. A niektóre jej składniki sprawiają, że stajemy się wrażliwi na spożywanie czerwonego mięsa, czyli m.in. wołowiny i wieprzowiny, ale także baraniny czy dziczyzny. Jednak dobra wiadomość jest taka, że nie na każdą osobę taka „antymięsna odkleszczowa szczepionka” tak samo działa.

<https://laboratoria.net/aktualnosci/32535.html>

15-06-2026

Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej (FNP) ogłosiła listę .

15-06-2026

Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki

Do 21 sierpnia trwa nabór na studia podyplomowe "Komunikacja naukowa i popularyzacja nauki".

15-06-2026

Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki

W polskim finale konkursu FameLab.

15-06-2026

Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność

Oraz wycofanie z relacji społecznych.

15-06-2026

Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku

Może skracać sen lub utrudniać zasypianie.

15-06-2026

Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków

Wskazał w rozmowie z PAP psycholog dr Michał Kosakowski z UAM.

15-06-2026

Nieufność wobec szczepień ma źródła psychologiczne

Szczepienia są jednym z najskuteczniejszych narzędzi ochrony zdrowia publicznego.

15-06-2026

Prof. Agnieszka Chacińska z Nagrodą Polskiej Akademii Nauk

Biołożka molekularna i dyrektorka Międzynarodowego Instytutu PAN

Informacje dnia: [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#) [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#) [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#)

Partnerzy